

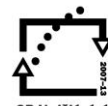
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Dějepisu s cíli v oblasti MKV

Název učební jednotky (téma)	Křesťanství						
Stručná anotace učební jednotky	S Křesťanstvím se žáci setkávají ve všech oblastech života – na cestách po památkách, městech z historií, při rodinných oslavách svátků. Je to největší světové náboženství, jehož symbolice by měl každý rozumět. Ve školách vedle sebe pracují žáci různé víry, pochopení křesťanství vede k toleranci mezi věřícími a nevěřícími.						
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	—						
Časový rozsah učební jednotky	90 minut						
Věk žáků (ročník)	6.–9. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
		Ano					

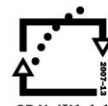
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Vyučovací obor(y)</p>	<p>Dějepis</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.
<p>Dlouhodobé cíle</p> <p>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žák poznává kulturní rozmanitost světa. Žák se seznamuje s náboženskými směry. Žák analyzuje tradice ve své zemi.
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák vyjmenuje příklady symbolů a rituálů v určitém náboženském směru. Žák analyzuje a vysvětlí symboly a tradice.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žák hlouběji pochopí křesťanskou víru, její symboliku, tradice a smysl. Žák se učí analyzovat obrazy jako vyjadřování příběhů.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žák splní úkoly obsažené v lekci. Žák vyplní pracovní list. Žák se zapojuje do diskuse a představuje své názory.

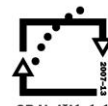
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis učební jednotky

1. Úvod do tématu

Žáci mají uhodnout, o čem hodina bude.

Seznámení se se symbolikou – obrázky (Příloha A) a zkoušejí vymyslet téma hodiny.

Návrhy témat sepisují na tabuli, následně vyberou společně jedno téma (např. hlasováním).

1. Čtení úvodního textu

Učitel rozdá žákům text (Příloha B). Žáci si text přečtou. Učitel shrne se žáky nejvýznamnější myšlenky z textu

3. Práce s mapou Izraele

Mapa Izraele s městy Betlém – narození JK, Nazaret – dětství JK, Jeruzalém – smrt JK (Příloha A).

Žáci dostanou nakopírované mapy a označí si barevně města, které měly význam pro život Ježíše. Dále heslovitě připiší do mapy k městům, jaký měla význam – tedy: Betlém = narození, apod.

4. Vysvětlení základních pojmů

Vysvětlení probíhá společně se žáky metodou brainstormingu – např. co je křesťanství?

Křesťanství
Křesťané
Kříž
Ježíš Kristus
Marie

Otec – Bůh
Josef
Betlém
Bible
Přijímání

Křesťanství je největší světové náboženství, původně zakázané, od 3. st. oficiálně povoleno.

Křesťané – následovníci Ježíše.

Proč vzniklo? Do té doby lidé měli pohanské bůžky, nevěděli, proč

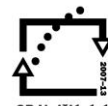
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

se mění počasí, proč lidé onemocní a umírají. Pomohlo lidem vysvětlit všechny jevy a události tvrzením, že jde o boží přání, boží trest, boží odměnu. Našli jednoho Boha, stmelili se, desatero.

Kříž – symbol oběti, Ježíš zemřel na kříži.
12 Učedníků – Apoštolů (rybáři a řemeslníci) hlásali jeho myšlenky.

Ježíš Kristus – Žid, žil před 2000 lety, Izrael, kazatel.

Matka – Marie, pozemská žena, panna, sdělil anděl, že je těhotná, podal bílou lilii, symbol čistoty, panenství.

Otec – Bůh. Vychoval – Josef, tesař.

Narozen v **Betlémě**.

Vánoce – křesťanský svátek. Tři králové, 3 dary:

Zlato – bude králem

Myrha – zemře jako člověk

Kadidlo – symbol přítomnosti Boha v kostele, stane se Bohem

Bible – posvátná kniha pro křesťany i Židy. Křesťané uznávají Starý i Nový zákon, Židé jen Starý.

Přijímání = mše – chléb, tělo páně a víno, krev páně.

Křesťanství dnes: *Srovnání: Jak se srovnává se smrtí svého blízkého člověka věřící člověk a nevěřící. Věřící: Bůh si ho vzal k sobě do nebe – smíření, pokora.*

Nevěřící: Obrovská bolest spojená s pocitem nespravedlnosti a křivdy.

5. Vánoce – křesťanský svátek

Žákům rozdáme (nebo promítne na diaprojektoru) následující obrázek: *obr. Narození páně, Mistr Vyšebrodského oltáře, 1350 (Příloha A).*

Žáky rozdělíme do dvojic a necháme je pátrat po tom, co všechno je na obraze. Rozdáme dvojicím lístečky s úkoly, na něž se snaží najít odpověď.

Úkoly:

1) Vymysli název obrazu

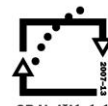
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- 2) Odhadni historickou periodu vzniku tohoto obrazu (starověk – středověk – novověk – moderní doba)
- 3) Pojmenuj postavy, které jsou na obraze, nevíš-li, vymysli si pro ně jméno a profesi
- 4) Spočítej zvířata vyobrazená na pozadí
- 5) Popiš okolní krajinu a zkus navrhnout zemi, kde se událost odehrává.
- 6) Zkus seřadit postavy dle jejich významu od nejdůležitější po nejméně významnou.

Když jsou žáci hotovi, přečtou si text (Příloha C) a zhodnotí, na kolik se jim podařilo odhadnout správné odpovědi.

6. Poslední večeře

Žákům promítneme a rozdáme obrázek:

Obr.: Leonardo da Vinci – Poslední večeře, 1497 (Příloha A) – loučení Ježíše, smíření, pokora, obraz ukazuje chvíli, kdy Ježíš řekl: Jeden z vás mě zradí. Jidáš, dramatická gesta učedníků. Žáci pracují ve skupinách cca po čtyřech, diskutují o informacích, se kterými se doposud setkali, a vytvoří bodovou osnovu. Jeden ze skupiny je vybrán jako zástupce skupiny, společně vybrané dvě informace napíše na tabuli, takto postupují i ostatní skupiny.

Rozdáme do skupin text (Příloha D) – jen část (podle počtu skupin rozdělíme text na části), v každé skupině je jiná část textu. Žáci si po přečtení doplní informace do bodové osnovy. Opět jsou vysíláni zástupci jednotlivých skupin k tabuli a doplňují nově získané informace, tím seskupíme všechny důležité informace.

Žáci pracují s nakopírovaným obrázkem Leonarda da Vinci, Poslední večeře a zakroužkovávají důležité postavy (Ježíš, Jidáš, Jan), hledají a zakroužkují na obrázku chléb (= tělo Krista). Dále poukážeme na perspektivu – pohled do dálky. Ve třech oknech na pozadí je prostor pro vepsání nejsvětější trojice, kterou tato 3 okna symbolizují (vepíšeme do nich: Otec, Syn, Duch svatý)

7. Ukřížování

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obraz od Mistra Rajhradského oltáře, 1420, Ukřižování (Příloha A).

Ježíš zemřel v Jeruzalémě, byl odsouzen a ukřižován židovskými kněžími, protože se báli i jeho oblíbenosti a slávy, falešně ho obvinili.

Ukřižování pojmem jako dramatizaci – improvizujeme současně s postupným odkrýváním příběhu.

Vyzveme žáky, aby se postupně ujímali rolí, které nám příběh přinese, zbylí žáci budou přihlížejícími popravě.

Přihlásí se žák, který bude dělat Ježíše, stojí na židli, ruce rozpažené, další žák vezme pravítko a pokusí se předvést Longina a "probodnout" Ježíše. Upozornit žáky, že na obrázcích má Ježíš vždy ránu na pravém boku, ne vlevo. Má snad srdce vpravo? Diskuse... Vysvětlení: *aby se voják, stojící na zemi, trefil do srdce Ježíše, vysoko na kříži, musí probodávat hrudník zprava šikmo nahoru.* Nalepit skvrnu "krve" ze samolepicí červené tapety na triko chlapci, který představuje Ježíše do místa, kde byl probodnut kopím.

Vyzvat žáky, zda si někdo vzpomene, co je napsáno nad Ježíšem v tabulce na kříži. Tabulku nakreslíme křídou na tabuli nad stojícího žáka.

INRI – Ježíš Nazaretský Král Židovský

IHS – Ježíš Spasitel (zachránce) lidu, Jezuitská varianta

Další role pro žáky: Marie Matka, Marie Magdalena, Marie – matka Jakubova = společně oplakávají J. K. pod křížem, Josef z Arimatie, Longinus – probodává kopím Kristův hrudník, dva lotři – Dismas a Gesmas, ukřižování spolu s Ježíšem, Stefaton – drží větev s houbou namočenou v octu

Na místo hřebů do Ježíšových rukou použijeme školní křidu jako náznak zatloukání hřebů.

8. Závěr

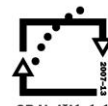
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>Žáci vyplní pracovní list (Příloha E).</p> <p>9. Zpětná vazba</p> <p>Žáci vyjádří své pocity z hodiny.</p> <p>Žáci vyjádří, co si z hodiny odnášejí.</p> <p>Žáci vyjádří, co se jim honí hlavou na toto téma.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Obrázky</p> <p>Příloha B – Texty</p> <p>Příloha C – Text pro žáky 1</p> <p>Příloha D – Text pro žáky 2</p> <p>Příloha E – Pracovní list</p> <p>Příloha F – Pracovní list – řešení</p>
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Lucie Honzalová ZŠ, MŠ, ZUŠ Jesenice K Rybníku 800, 252 42 Jesenice</p>

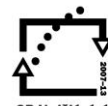
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná sebereflexe učitele
(následuje po odučení učební jednotky)

<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Žáky hodina baví, zážitková pedagogika je vhodná k pochopení sledu událostí Ježíšova života.</p> <p>Pozn.: Zkusila jsem aplikovat při suplování na prvním stupni ve třetí třídě. Žáky hodina bavila, ale v tomto nízkém věku se smáli každé drobnosti, znevažovali závažnost ukřižování, proto nedoporučuji pro mladší žáky tuto formu.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>—</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

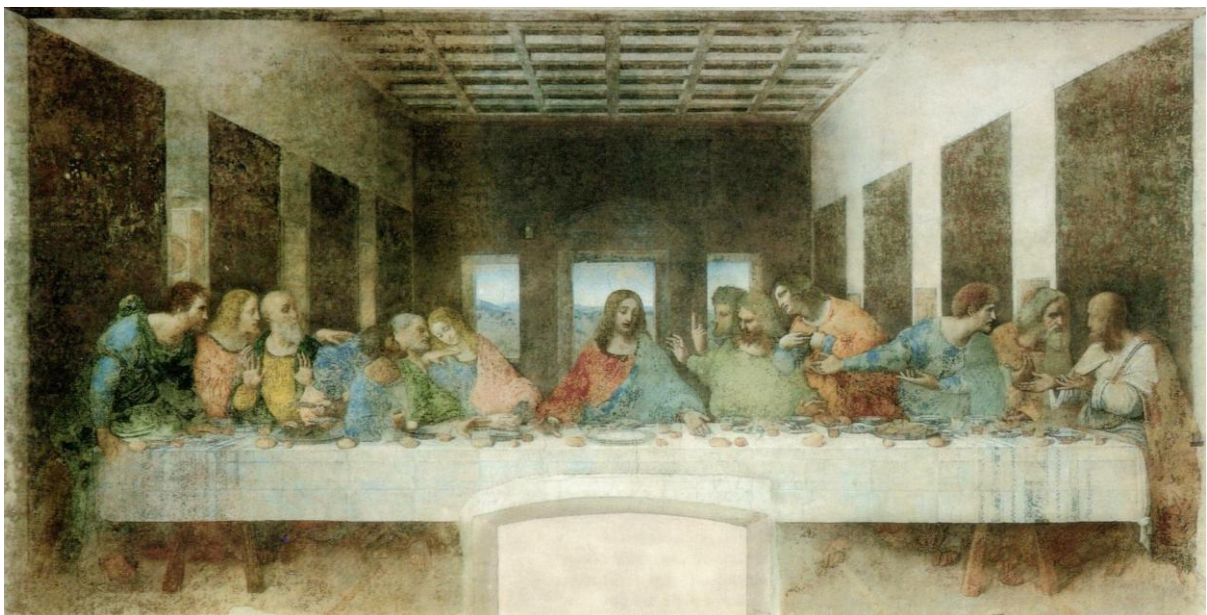
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázky

Klanění tří králů

Poslední večeře – Leonardo

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mapa Izraele

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

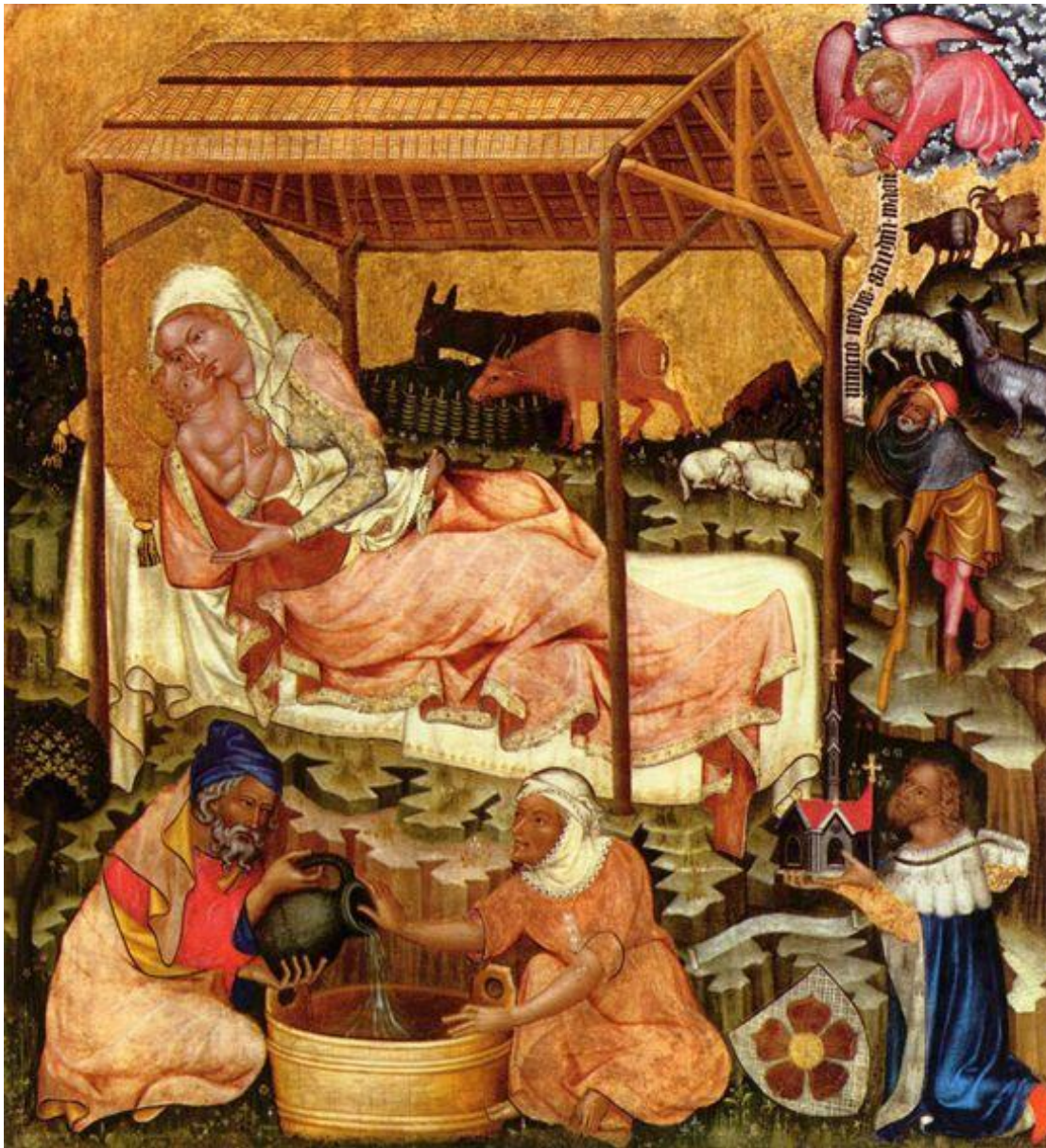

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Narození – Mistr Vyšebrodského oltáře

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rajhradský oltář – Ukřižování

Ukřižování

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Křesťanství – úvod

V průběhu věků obstálo křesťanství do dnešní doby technického pokroku. Známe nejvýznamější křesťanské svátky – Vánoce i Velikonoce z hlediska lidových zvyků bez hlubšího porozumění původu křesťanských symbolů. Věřící i nevěřící navštěvují kostely a historické památky, setkávají se s obrazy, sochami, na kterých je mnoho atributů, symbolů, jímž nerozumíme. Cílem této hodiny je odkrýt žákům tajemství křesťanské symboliky alespoň v základní rovině.

První křesťané – historie

Nejstarší křesťanské bohoslužby byly založeny na židovských základech, později se jim vzdálily, byly nahrazovány obřady podle Ježíše Krista. Křesťané dospěli k názoru, že upustí od obětí v chrámu, protože smrt Ježíše je obětí konečnou za všechny hříchy jednou pro vždy. Křesťané se pokřtívali ponořením v řece. Před Kristem se věřící drželi Tóry – souboru pravidel vedení dobrého života pro Izrael, zahrnoval Desatero přikázání. Učení J.K. přineslo rozšíření těchto zásad o víru v J. K., v odpuštění. Kristovým předchůdcem byl král David (král Izraele, autor knihy Žalmů).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text pro žáky 1

Nějakou dobu poté, co Marii archanděl Gabriel daroval bílou lilii, se narodil Ježíš v městě Betlémě s horským terénem. Marie a Josef se unaveni uchýlili do chléva, v hostinci již bylo plno. Chlív byl ve skalní stěně, přiléhal k hostinci. Ježíše zabalili do plenek a položili do dřevěných jesliček se senem pro dobytek. Ježíškovi se přišli poklonit pastýři s ovečkami a také tři Králové Kašpar, Melichar, Baltazar. Králové přišli z východu vedeni hvězdou, která se zastavila nad místem narození Ježíše. Přinesli tři dary: Zlato – symbol, že Ježíš Kristus bude králem, myrhu – symbol toho, že Ježíš Kristus zemře jako člověk a kadidlo – symbol boží přítomnosti, Ježíš Kristus se stane bohem. Na obraze jsou v pozadí osel a býk, dále ovečky – symbol následovníků Krista a pastýř – symbol Ježíše – dobrého pastýře věřících. V pravém rohu je anděl, který pastýřům zvěstuje narození Krista. Při přípravě koupele je zobrazen sv. Josef a jedna z porodních babiček. Vpravo dole klečí donátor (sponzor), podle růže v erbu je patrné, že je z rodu Rožmberků. V rukou drží model kostela ve Vyšším Brodě pro cisterciátský klášter.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text pro žáky 2

Obraz je namalován na zdi kláštera S. Maria delle Grazie v Miláně v refektáři (jídelně). Obraz byl v 17. století poškozen probouráním dveří. Na obraze je třináct lidí, je zde zachycena chvíle, kdy Ježíš řekl apoštolům, že jeden ho zradí. Ve tvářích zralých starších mužů je patrné zděšení, rozhněvání, vzrušení. Gestikulace jednotlivých postav je odlišná, některý rozhodil ruce. Jidáš vztyčuje ukazováček. Postavy jsou seskupeny symetricky, tři a tři po pravici, tři a tři po levici Krista. Ten je středem obrazu po stránce formální i dějové. Po pravici Krista je mladý muž Jan, nejmladší z Apoštolů. Má jemnou tvář, až ženskou, což navodí myšlenku na knižní variantu J. Browna, Šifra Mistra Leonarda, kde se snaží přesvědčit čtenáře, že jde o Marii Magdalenu (informace jsou opřeny o apokryfní texty, kde jsou náznaky toho, jak byla Marie Magdalena pro Ježíše důležitá. V rané křesťanské době bylo běžné, že mladí muži nenosili vousy a měli dlouhé vlasy. Za Ježíšovou hlavou jsou na pozadí tři okna, symbolizují Nejsvětější trojici (Otec, Syn, Duch svatý). Místnost, ve které se večeře koná, je ztvárněna podle perspektivy, kterou přinesla renesance. Za okny je patrná krajina, což umocňuje hloubku obrazu.

Usedli společně ke stolu a Ježíš řekl: „Amen, pravím vám, jeden z vás, mne zradí.“ Apoštolové byli zděšeni a vyptávali se jeden druhého, který z nich to bude. Ježíš namočil kousek chleba do omáčky a řekl: „Ten, kterému prvněmu podám chléb, bude zrádcem.“ Podal ho Jidášovi. Jeho reakce: „Jsem to snad já, mistře?“. Ježíš odpověděl: „Ty sám jsi to řekl.“ Jidáš vstal a odešel. Měl domluvenu s římskými vojáky odměnu 30 stříbrných za zradu Ježíše. Ježíš lámal chléb a dával ho učedníkům: „To je mé tělo.“ Po večeři vzal kalich vína se slovy, že jde o jeho krev. Pozoruhodné je, že na obraze chybí kalich s vínem, které při večeři pili. Ježíš má na sobě typicky zbarvený šat – červenomodrý, červená – symbol krve, modrá – symbol nebe.

Scéně s poslední večeří předchází událost Mytí nohou úředníkům. Přišel Ježíš s učedníky do jednoho domu a před jídlem si svlékl roucho, opásal se lněným plátnem a začal učedníkům jednomu po druhém umývat nohy a otírat je plátnem. Petr se velmi divil, protože se necítil hoden toho, aby mu Pán sloužil. Ježíš mu, ale vysvětlil, že to je důkaz toho, že se nikdo nemá vyvyšovat nad druhého. Pak usedli společně ke stolu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list

- Narození Ježíše Krista

- zakroužkuj slova, která jsou vázána na téma narození J. K.

anděl růže liliie soudce pastýř hvězda měsíc

Jeruzalém Betlém Nazaret Marie Magdalena Jidáš

palác Tři králové Josef chlév Golgota

- Poslední večeře

- doplňuj slova do textu:

Na obraze je patrné poškození, nejsou tak viditelné _____ Ježíše. Obraz je namalován na zdi kláštera

v místnosti, která sloužila jako _____. Na obraze je celkem _____ lidí. Na pozadí vidíme tři okna,

symbolizují _____. Ústřední postavou je _____. Vztyčený ukazováček patří apoštolu _____, který Ježíše

zradil za _____ stříbrných.

Jedli _____ (symbol Ježíšova těla). Po večeři se napili _____ (symbol Ježíšovy krve).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Ukřižování – doplň jména postav

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list – řešení

- Narození Ježíše Krista
 - zakroužkuj slova, která jsou vázána na téma narození J.K.

anděl růže lilie soudce pastýř hvězda měsíc

Jeruzalém Betlém Nazaret Marie Magdalena Jidáš

palác Tři králové Josef chlév Golgota

- Poslední večeře
 - doplňuj slova do textu:

Na obraze je patrné poškození, nejsou tak viditelné nohy Ježíše. Obraz je namalován na zdi kláštera v místnosti, která sloužila jako jídelna. Na obraze je celkem 13 lidí. Na pozadí vidíme tři okna, symbolizují Nejsvětější trojici. Ústřední postavou je Ježíš. Vztyčený ukazováček patří apoštolu Jidáš, který Ježíše zradil za 30 stříbrných.

Jedli chléb (symbol Ježíšova těla). Po večeři se napili vína (symbol Ježíšovy krve).

Gesmas – jeho duše
jde do pekla (čert)

- Ukřižování

Doplň jména postav

Dismas – jeho
duše jde do
nebe (anděl)

Longinus

Marie Matka

Stefaton

Marie
Magdalena

Ježíš Kristus